

Information inom FFV UNDERHÅLL

Arboga Linköping Östersund Stockholm

10 mars 1982

Så gör vi i år

—med utblick mot 1984

Sektorns faktureringsprognos för 1982 skiljer sig till synes inte mycket från tidigare års. Totala arbetsvolymen är ungefär oförändrad.

De dominerande jobben, underhåll åt flygvapnet, minskar, medan tekniska tjänster ökar något litet. Civila jobb ökar också jämfört med 1981.

Verksamheten med underhåll åt flygvapnet börjar mer och mer att domineras av fpl 37 Viggen. I slutet av planeringsperioden (1984) kommer 37-jobben att svara för halva volymen av flygvapen-uppdragen.

Enligt flygvapnets prognoser kom-

mer flygtidsuttaget för krigsflygplan att reduceras med ca 7 % under 1982-84. Det påverkar främst avdelning Flygplan negativt.

För Motor minskar jobben på RM6 men ökar på RM8 trots det reducerade flygtidsuttaget. Sysselsättningen minskar inte så mycket, däremot faktureringen, beroende på mindre reservdelsåtgång inom Motor.

Verksamheten inom robot-, marktele- och basmaterielområdena synes inte avvika från tidigare omfattning.

FMV-F tillverkning, modifiering m m

Denna arbetssektor, som svarar för bortåt 12 % av faktureringen, innefattar modifiering av fpl 37, ombyggnad

av fpl 32, helikoptertillsyner och livstidsförlängande åtgärder på flygvapnets HKP 4A. Även installationer på markteleområdet och modifiering av fordon, elverk och annan basmateriel ingår här.

Modifiering av flygplan bedöms minska så småningom, men ett behov kommer att finnas i och med att SK 60, fpl 35 och 37 med stor sannolikhet kommer att vara i tjänst längre än tidigare planerats. Dock är vår andel sådana jobb delvis också beroende av rådande konkurrens.

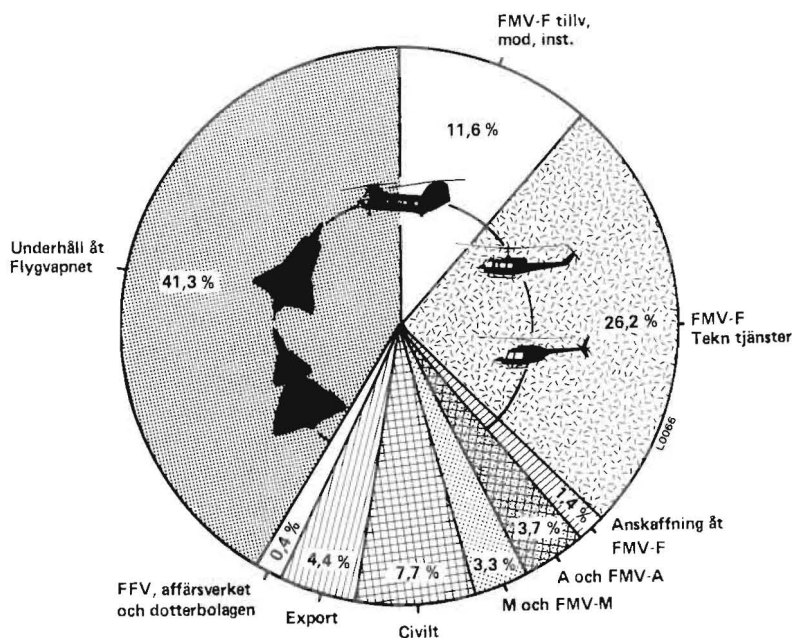
FMV-F anskaffning

Här gäller det framtagning av basmateriel för nya förband, t ex för JA 37. Sektorn anlitas även här som rådgivare och eller tillverkare vid anskaffning av provningsutrustningar o d.

FMV-F tekniska tjänster

Våra så kallade mjukvarujobb finns här, exempelvis förslag till underhållsopti-

PROGNOS 1982
Kunder och fakturering
851 Mkr

IKU fick veta:

37 Mkr i fjol

År 1981 gick inte med den vinst som beräknats i budgeten. Men vi kunde dock redovisa ett resultat på 37 Mkr mot 10 Mkr förra året.

IKU-mötet i Katrineholm den 23 - 24 februari koncentrerades kring bokslutet, som i koncentrerad form kommenteras av Arnold Junflo så här:

Bokslutet för 1981

Faktureringen som var budgeterad till ca 770 Mkr blev ca 810 Mkr. Ingen väsentlig avvikelse har skett vad gäller utförda direkt produktiva timmar (ar-

→ IKU fick veta...

betsdelen). Det som orsakar den 70 Mkr högre faktureringen är att omsättningen till lika mycket större andel består av utifrån köpt materiel.

Det redovisade resultatet blev ca 15 Mkr lägre än vad som hade budgeterats och även under året prognoserats. Anledningen härtill är främst att räntorna på använt kapital varit högre än vad som förutsågs. Härtill kommer att genom förändrade redovisningsprinciper 1981 belastats med 9 Mkr, som med de tidigare principerna skulle ha belastat 1982 (en konsolidering).

Antalet anställda har i genomsnitt varit ca 100 färre än vad som planerades.

Vid årets början sattes som mål, att trots en inflationstakt under året på ca 10 % kunna bibehålla det penningmässiga värdet av produkter i arbete, förråd och lager på oförändrad nivå. Detta lyckades i det närmaste.

Den s k överskottsgraden som budgeterades till 10,2 % blev 8,4 %, medan avkastningsgraden eller förräntningen av sysselsatt kapital blev 16,1 % mot budgeterade 18,4 %.

Ekonomilektion

Mötet behandlade rapporten mycket ingående: frågor och svar belyste alla de förhållanden i sektorns verksamhet som påverkar det i allt avgörande affärsmässiga resultatet.

De fackliga representanterna är inte de enda ledamöterna som ställer frågor och diskuterar ekonomin, varför den grundliga genomgången samtidigt utgör en företagsekonomisk skolning av samtliga deltagare i kommittén.

Årets budget

behandlades också något: uppföljningen har just börjat och några bestämda tendenser är för tidigt att redovisa nu. Information lämnades om hur FMVs revisorer granskar vår budget.

Lars-Harry Larsson rapporterade om vissa problem på motorområdet och vidtagna åtgärder.

LSP 82

diskuterades också, liksom en del förestående viktiga besök, utredningar, t ex U 80, m m.

I den strategiska långsiktplanen, som vi ska ta fram i vår, ska vi inrikta oss på analys av vår marknadssituation, särskilt en fördjupad konkurrentanalys,

för att kunna vidta nödvändiga åtgärder i marknadsföringen.

U 80 utvidgas

Alf Resare, utredningsmannen i U 80, har fått tilläggsdirektiv att bli se över organisationen för markteleunderhåll inom försvaret, överväga organisationen för samordnad förvaltning av flygplan och helikoptrar versionsvis, samt ge försvarsdepartementet underlag om helikopterunderhållet.

Läget i JAS-arbetet föredrogs och diskuterades. Den dokumentation som behövs för projektledning inom U föredrogs och diskuterades.

Ny broschyr

Den tidigare omnämnda s k profilkampanjen om sektorns stora betydelse som underhållsinstans för flygvapnet sätts nu igång. En speciell broschyr sänds ut till våra politiker, bl a riksdagsledamöterna. Broschyren "Se hur det svenska urberget skälver!" har tonvikten lagd på att beskriva det speciella i underhållsverksamheten, och vad vi här åstadkommer för att spara pengar åt försvaret.

Nästa IKU-möte

hålls den 3 - 4 maj.

—Jag trivs inte på erat dass.

—Nej, du sätter dej ju alltid på tvären.

(Blandaren)

VI FLYGER! Här lämnar helikopter 94 CV leveransveckan. Livslängdsmodifiering av den Almqvist FMV-F:FLH var storbelåten, liksom

Förutom en grundlig genomgång, med strukturella förändringar, har nya apparater installerats, bl a datoriserade radarhöjdmätare, reservhorisontanläggning m m. Plastbalja att samla upp vatten m m från rädslan.

→ Så gör vi i år ...

mering och förbättringar, huvudverkstads- och föreskriftsverksamhet.

Övrig teknisk verksamhet domineras av arbeten för fpl 37, och inom markteleområdet t ex radarstationerna PS 860 och 870.

Huvudverkstads- och föreskriftsarbeten samt teknisk konsultverksamhet bedöms i stort oförändrade under de aktuella åren. Ett hot från övrig industri kan dock under periodens senare del påverka området, främst teknisk konsultverksamhet för JA 37. Frågan om framtida flygplansanskaffning påverkar detta.

Om det blir en svensk JAS beräknas en del mjukvaruarbeten kunna börja under perioden.

Arméjobb

Här gäller det bli underhåll och modifiering av stridsvagn 103 med gasturbin och mekaniska komponenter, underhåll av Robot 69, elverks- och optikmateriel, installationer, tillsyner av HKP 3 och underhåll av i den ingående apparater, instrument och motorer. ►

Volare!

Efter nära ett års ombyggnad - mitt i den utlovade HKP 4A har gått bra. Kundens representant, Gert kontrollflygarna från FMV.

turella förstärkningar och flera modifieringar, har temperaturindikatorer för motorerna, läns-pumpsystem, m. Som en "udda grej" har vi tagit fram en hopfällbar ade nödställda.

Foto Barbro Bergström

► Åt marinen

underhåller vi helikoptrar med motorer, gasturbiner för torpedbåt Spica samt gyron och instrument för exempelvis elledning på jagare, torpedbåtar, patrullbåtar och ubåtar.

Livslängdsmodifiering av HKP 4B och C diskuteras, och bedöms - om vi lyckas - få större omfattning än den för HKP 4A, där vi nu gjort en prov-modifiering och hoppas får seriebeställning på.

Civilt

Genom tillkomsten av den nya avdelningen COMPRO har vissa av våra tidigare framtagna sk satsningsområden koncentrerats och kraftsamlat. Här har vi FFV 8000 (klimatstyrning), där vi vänder oss till konsulter, byggföretag och myndigheter, t ex Byggnadsstyrelsen och Fortifikationsförvaltningen.

Området eller produkten **Industriunderhåll** riktar sig med teknisk service och underhåll till svensk industri, näringsliv och den offentliga sektorn. Våra erbjudanden om underhållsteknik, hydraulikunderhåll och tillstånds-

kontroll har, liksom FFV 8000, fått ett mycket gott mottagande på marknaden. Resurserna är därför hårt ansträngda.

Det tredje området eller produkten inom COMPRO är **Motorprovningssystem** för svensk och utländsk marknad.

När vi nu kommit igång med underhållet på Linjeflygs Fokker-apparater och instrument kan vi gå vidare och satsa på sådant **komponentunderhåll** för andra **civila flygbolag**.

För den civila marknaden pågår sedan tidigare är **underhåll av elektriska mätinstrument** samt **tillverkning av provutrustning** för olika mätbehov inom industrin, **motorunderhåll** för civila helikoptrar och projektering anskaffning, installation och driftsättning av **radiolänkförbindelser**. **Legotillverkning** av detaljer åt civil industri fortgår.

Blästringsarbeten, reparationer av tankfordon och kylanläggningar på fordon är specialiteter inom **Basmateriel**. Inom **energiåtervinningsområdet** har vi ju t ex installerat ett system FFV Sjövärme. Området utvecklas vidare.

Exporten

domineras på den militära marknaden av olika typer av **flygburna kapslar**. Flera stora order erhöles under hösten 1981 med leverans 1982-1984. Marknaden för dessa olika kapslar synes vara växande.

Underhållsverksamheten av materiel för **flygplan 35 i Danmark och Finland** fortsätter enligt avtal och beräknas successivt minska. **Nya militära områden** bearbetas för närvarande, främst apparatunderhåll på flygplanmateriel för den nordiska militärmarknaden. **Civila exportjobb** t ex underhåll av elektroniska mätinstrument och tillverkning, och installation av motorprovningstrustningar, ingår här.

Det senare har genom att FFV 1981 köpte aktiemajoriteten i det amerikanska bolaget Aero Systems Engineering Inc. (ASE), som är ett av de ledande företagen i denna bransch, inneburit att produkten nu marknadsförs över hela världen.

Jan-Olof Hällberg

En studieledares råd:

Vill du komma framåt, gå i cirkel!

CVM i tiden

Lösning önskas på detta lilla problem som är ett stort problem för berörda parter. Det gäller tidräkning på stämpekort för L-anställda.

Exempel: Jag tar ledigt 1 timme och skall sedan omfördela den tiden. Jag tar verkstadsbussen ut på morgonen och stämplar in mitt kort 6.9. Min ordinarie arbetstid är 7.5 - 16.1. Problemet är nu: Från vilken tid får jag räkna den omfördelade? från 6.9 eller 7.0? Blir den omfördelade tiden 0.6 tim eller 0.5 tim?

Jag har varit utlånad till annan sektion vid ett flertal tillfällen. Den sektionen och min räknar tiden olika. Det måste väl i rimlighetens namn räknas likadant inom samma företag?

Jag kräver härmed svaret skriftligt i detta U-Aktuellt så att alla berörda parter inklusive avlöningskontoren kan ta del och rätta sig därefter. Jag vill ej ha muntligt svar. Bestämmelsen ska ju gälla lika för alla avdelningar inom U-sektorn.

7024/8439

Svar:

Efter som vi har stämpelur som visar tiondelar av timman gäller givetvis närmast efterföljande tiondel i tidräkningen. Stämplat vi 6.9 räknas arbetstiden från 7.0.

Harry Rosevall
8100

Framgrund

Ett nytt modeord. I motsats till bakgrund börjar man säga **framgrund**. Det används flitigt inom t ex SMHI. Som fått det från en konsultfirma.

Framgrund: det som vi har framför oss tidsmässigt av kända och okända saker. Ju bättre vi kan identifiera och beskriva framgrunden, desto bättre kan vi utnyttja uppkommande möjligheter och undvika faror och hinder.

Kanske bra att vänja sig. I varje fall tänka framåt lite mer.

- Goddag, jag ska be att få en dörr.
- Jaha, ska den vara öppen eller stängd?
- Den ska vara öppen.
- Jaha, vill ni ha den inslagen?

(Blandaren)

—Är han inte klok?

Ja, så frågade sig arbetskamraterna på CVMs ritkontor när Gösta Lundmark började där som ritare i lönegrad MEx 9. En förhållandevis blygsam lön för en ingenjör 1942.

— Jag tänkte väl inte på lönen, jag ville jobba! säger Gösta Lundmark, nyligen pensionerad avdelningschef för Tillverkning, 7000.

Gösta visste inte mycket om flygverkstan i Malmslätt när han klev av tåget, knallade upp till CVM, träffade Rune Saxner och Gunnar Enbark och sökte jobb. Han hade strax innan även sökt till Saab, men CVM var snabbast med erbjudande om anställning och så blev det CVM för resten av yrkeslivet.

Karriären som ritare blev ganska kort men Gösta hann snabbt bli gruppchef för J 11, Fiat-jaktplanet, innan han fick annat jobb. CVM behövde börja nåt nytt som kallades tidsstudier och Gösta hade tagit en 8-timmarskurs på Teknis i Norrköping. Det räckte. Och så blev han både arbetsstudiechef och biträdande överingenjör. Näja, det tog några år förstås.

Under lång tid var Gösta produktionsstekisk chef med 150 underställda ingenjörer. Han medverkade även som utredare i olika sammanhang.

Äkte ubåt

Dåvarande chefen för underhållsavdelningen i KFF (nuvarande FMV-F), Stig Bjarnholt engagerade Gösta som centrala flygverkstädernas expert i Försvarets arbetsstudiekommitte.

Det uppdraget medförde en mängd oväntade aktiviteter och studiebesök vid olika försvarsindustrier.

— Bjarnholt, berättar Gösta var en klippare på att anordna jippon. Vi sammanfördes med folk från marinen och armen, åkte t ex ubåt från Malmö till Göteborg, där vidtog snabbtur med en jagare, och i Skövde försökte man skrämman kommittén med färd i stridsvagn i den svindlande farten av 30 km per timma. Oj vad det bullrade, men vi förstod poängen. Metodningsarbete på försvarsmateriel är en allsidig fråga!

— Bjarnholt var också världsmästare på att skaffa oss olika uppdrag. Jag var t ex med att starta DIDAS (driftdata-system i FV) och introducera det på

GÖSTA LUNDMARKS sista stora visning av sin verkstad var när FFVs styrelse hälsade på i december. Här argumenterar han för ytbehandlingsresurserna för vår styrelseordförande Carl-Erik Björkegren.

Foto Niklas Forslind

alla flottiljer. Standardiseringsuppdragen var också intressanta att medverka i, liksom lagerhållningsfrågor — allt för rationaliseringens skull.

— Centrala förhandlingar i arbetsstudiefrågor blev också en dominerande och intressant uppgift under åren. Mycket tidigt hade jag kontakt med FFV, och dess dåvarande (och förste) GD Gunnar Aste på Birger Jarlsgatan i Stockholm. Då var MTM nåt nytt som skulle utvecklas i försvaret och FFV var bland pionjärerna, närmast vid Zakrisdalsverken i Karlstad.

Bra med utredningar

Man gnäller idag på sina håll om alla utredningar. Gösta säger:

— Man ska vara glad så länge företaget är föremål för utredningar: det betyder att myndigheterna är intresserade för verksamheten, och vill utveckla den. Nåt som är värt att utreda, det ska vi betrakta som ett sundhetstecken i stället!

Och han, om någon, har verkligen deltagit i en mängd utredningar under sina 40 år vid CVM.

7000—skötebarn

När CVM-chefen Sven-Åke Lilja 1971 organiserade om Tillverkning var Gösta Lundmark självskriven som chef. Mycket skulle kunna berättas om den utvecklingen, men det får räcka med Göstas senaste stolthet: kapslarna.

— Vid besök på flygmässorna såg vi

att det fanns vissa glapp i sortimentet på marknaden och så satte vi igång. I början fanns väl belackare som tyckte att vi tog oss vatten över huvudet, men nu...

Hur det gick, och Göstas insatser här, får anstå tills detta kapitel så småningom ska skrivas i flyghistorien.

Gott samarbete

— Jag har upplevt det ena intressanta jobbet efter det andra under alla dessa år. Tiden har ju också gått snabbt. Så är det för många av oss CVM-are, som fått förmånen att växla jobb och uppgifter av de mest skilda slag under åren, säger Gösta, och avslutar:

— Denna arbetstrivsel beror nog mest på det goda samarbete som alltid rått mellan ledning — arbetsledning och fackorganisationer. Nog har det både getts och tagits, men man har alltid kommit överens i det stora hela, och det betyder mycket för allas arbetstrivsel!

* * *

Stig Eriksson, tidigare försäljningschef vid Motor, som ställde sig till förfogande vid uppbyggnaden av COMPROs sektion för motorprovningssystem, har definitivt övergått till 8950.

Verksamheten inom Motors försäljning sköts tills vidare genom Bengt Johansson, 6002.

*

Nu finns det 20 000 outhyrda lägenheter, men många fler behövs.

Gr. V.